

Poslanik čovječanstvu: Smrt Poslanika i nasljeđe ašhabâ

Govornik: Mirza Mešić

Izvor: <https://minbarlive.com/videos/poslanik-covjecanstvu-mr-mirza-mesic-23-emisija>

Završna emisija serije 'Poslanik čovječanstvu' obrađuje posljednje trenutke Poslanika Muhammeda ﷺ, tugu ašhabâ nakon njegove smrti, te kako su pravedni halife očuvali i nastavili razvijati njegov duhovni i politički nasljeđe kroz institucije i sunnah.

SAŽETAK

Ova emisija se fokusira na emocionalnim i vjerskim aspektima smrti Poslanika Muhammeda ﷺ i kako su se ašhabi suočili s tom tragičnom činjenicom. Prikazano je kako je Fatima, njegova kćer, saznala da će Poslanik biti prvi od njegove porodice koji će se vratiti Allahu, što je prvo dovelo do plača, a zatim do smile kada je saznala da će i ona brzo biti s njim. Ebu Bekr es-Siddik je smiren Omera smiriteljnim ajetima kada je ovaj izbjeznuo od bola i žalosti. Predavač naglašava kako su ašhabi bili svjesni da se život mora nastaviti, da moraju čuvati emanet koji im je Poslanik ostavio — Kur'an i sunnah — te da moraju razvijati mladinsku muslimansku državu. Posebno se ističe kako su pravedni halife, osobito Ebu Bekr, zadržali balans između ahiretskih i dunjalučkih ciljeva, nisu imali dvorove niti osobnu zaštitu, već su bili dio naroda. Predavač povezuje izvanredne pokušaje ašhabâ čuvanja institucija i džemata s modernom odgovornošću Bošnjaka prema Islamskoj zajednici kao temelju bosanskog identiteta. Naglašava se važnost autentičnog slijeđenja Poslanika ﷺ kroz njegovu sunnah u svim aspektima života — od rata do mira, od radosti do tuge — te kako nema spasenja bez istinskog slijeđenja.

KLJUČNE PORUKE

Poslanik je Fatimi šapnuo da je odabrao povratak Allahu i da će ona biti prva od njegove obitelji koja će se preseliti k njemu; ova poruka je isprva donijela tugu, a zatim mir.

Ebu Bekr je smirio Omera od samodestruktivnog bola citiranjem ajeta koji govori da su svi poslanici prije Muhammeda prošli kroz smrt, te da nije dovoljno samo klanjati se — potrebna je i obaveza zaketa i očuvanja institucije (Qur'an 3:144 i reference na Qur'an 21:34).

Ashabi su shvatili da se nakon objave (koja je završena) život mora nastaviti — morali su čuvati emanet koji im je Poslanik ostavio, razvijati institucije i proširiti islam na sve strane.

Pravedni halife nisu imali dvorove niti osobnu zaštitu; bili su dio naroda i izloženi kritici, pokazujući kako održati balans između ahiretskih i dunjalučkih ciljeva u vođenju mlade države.

Islamska zajednica je kičma bošnjačkog identiteta i potporni stup državnosti Bosne i Hercegovine; kritika je dozvoljena, ali napuštanje institucije je opasnost.

Muhammed ﷺ je u svojoj 23-godišnjoj poslaniskoj misiji snagom ideje — idealom da su svi ljudi braća i sestre bez obzira na boju — postao najutjecajnija ličnost u povijesti čovječanstva prema objektivnim procjenama.

Nema spasenja bez istinskog slijeđenja Muhammeda ﷺ; muslimansko ime, povremeno klanjanje ili prinošenje žrtve ne garantiraju spasenje ako se cijeli život ne uredi prema njegovoj sunnah (Qur'an 3:31).

ČLANAK

Uvod i pozdrav

Es-selamu alejkum ve rahmetullahi ve berekatuhu, poštovani gledaoci Televizije 5. Dobro došli u novo izdanje emisije serijala "Poslanik čovječanstvu". Kao što smo navikli, ponovo želimo dobrodošlicu našem gostopredavaču, mr. Mirzi Mešiću.

Trenutci prije Poslanikove smrti

Teško je govoriti o temama o kojima smo primorani govoriti — o životopisu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovom životu — ali moramo se suočiti sa činjenicom da je Poslanik, alejhi selam, trebao napustiti ovaj svijet i vratiti se svom Gospodaru. Svaki Poslanik prije Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, je imao priliku da bira da li će nastaviti živjeti na ovome svijetu ili se vratiti svom Gospodaru. Poslanik je svojom rukom spustio u mezar svu svoju djecu osim Fatime, radijallahu anha, što znači da ga je nadživjela.

Fatima je došla u posjetu Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, u jednom od tih momenata. Bila je tužna jer je vidjela da je Poslanik bolestan. Poslanik je zove da mu se primakne i šapnuo joj je nešto, rekao joj je, i ona je zaplakala. Zatim je ponovo pozove da joj saopšti nešto drugo. Aiša i ostali prisutni u prostoriji nisu čuli o čemu se radilo. Nakon druge informacije, Fatima se nasmijala.

Aiša je tražila od Fatime da joj kaže o čemu se radilo. Fatima je isprva rekla da je Poslanik htio da to ostane privatno, ali je napokon odgovorila. Prvi put je Poslanik

rekao da je odabrao povratak Allahu, najodabranije društvo, ar-Refikul A'la, što je učinilo da Fatima zaplače. Drugi momenat, kada se nasmijala, rekla je: "Šta, ako ti kažem da ćeš ti biti prva od mojih ukućana koja ćeš se preseliti i pridružiti mi se?" Ona se nasmijala.

Ashabi i spoznaja o smrti

Kada vjernik danas razmišlja o tim trenucima, obuzme ga tuga, iako svi znamo da je Kur'an prožet brojnim ajetima koji govore o smrti, da smrt nema reda, da se smrt dešava kao Allahova odredba u točno propisanom trenutku. Tako je vezano u eđelu, tako je vezano i za Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Ashabi su zapamtili Kur'an napamet, znali su napamet kur'anske ajete koji govore o smrti, o tom eđelu, o trenutku rastavljanja duše od tijela i preseljenju na ahiret. Međutim, oni su u svome srcu mislili da će svi oni pomrijeti, a da će Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, njih nadživjeti.

On je završio svoju poslaničku misiju. Nezaobilazno je vratiti se malo prije nego što pojasnimo događaj sa Fatimom i zadnje trenutke njegova života — na oproštajni hadž, kada on drži oproštajni govor i upućuje zadnji vasijet svojim ashabima. Na kraju govora pita svoje ashabe: "Jesam li vam vjerno dostavio?" On želi njihovu potvrdu, i oni svi kao jedan uglas, sto hiljada duša, odgovore: "Jesi, Poslaniče, mi svjedočimo." Mada Gospodar svjetova u Kur'anu kaže na više mjesta da će on, Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, biti svjedok protiv nas, a da ćemo mi biti svjedoci protiv ostalih ljudi.

Tuga ashabâ nakon Poslanikove smrti

Trenuci su bili jako teški kada se ustanovilo da je Poslanik preselio, da je njegova glava klonula na krilu njegove časne supruge Aiše, radijallahu anha. Prolomio se plač, možda i poneki vrisak, iako je to Poslanik strogo zabranio. Vijest se brzo proširila poput munje gradom da je Poslanik preselio i sve je stalo. Medina je plakala. Sve je stalo.

To su bili trenuci bola i tuge koji se ne mogu izmjeriti. Ashabi su pali na zemlju, sjeli, svako o sebi promišljao je. Svaki trenutak koji su proveli s Poslanikom su ponovo zazivali sjećanje. Neki su se počeli agresivno ponašati, poput Omera, radijallahu anhu, u pozitivnom smislu. On je bio jedan od najodličnijih ashaba, ali toliko je volio svog Poslanika da je počeo mahati sabljom i govoriti: "Tako mi Boga, onaj koji kaže da je Poslanik umro, da je mrtav, ja ću mu glavu odsjeći." Ebu Bekr ga je smirio i citirao ajet: **﴿وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ﴾** (wa mā Muhammadun illā rasūl qad khalat min qablihi ar-rusul, a fa'in māta aw qutila inqallabtum 'alā a'qābikum) — "Muhammed je samo Poslanik. Ako bi on umro ili ubijen bio, zar bi se svojim starim stopama vratili?"

Tada je izjava Omera bila: "Tako mi Boga, kao da mi prvi puta neko citirao taj ajet." Ebu Bekr je također citirao: **﴿إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ﴾** (innaka mayyitun wa innahu mayyitūn)

— "Ti si smrtan i oni su smrtni. U smislu, ti ćeš okusiti smrt, a i oni će. To je Allahov zakon. Niko neće ostati na ovom svijetu da ne okusi smrt, rastavljanje duše od tijela."

Odgovornost ashabâ nakon Poslanikove smrti

Poslanik je preselio, objava je završena. Prva generacija ashaba je bila svjesna odgovornosti da život mora se nastaviti dalje, da oni moraju taj emanet koji im je ostavio Poslanik dalje razvijati, čuvati ga i razvijati mladu medinsku državu i islam širiti na sve strane. Trebali su upoznavati svakog čovjeka, svako pleme, svaki narod sa Allahovom porukom, jer to je zadnja Allahova poruka i plan sa ljudima. Nakon Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, nema Poslanika, nakon Kur'ana nema više objava.

Međutim, ashabi su prvo morali osigurati da sistem funkcionira, što je veoma važno da naglasimo jer svi moramo biti dio sistema, makar se nekada ne slagali sa našim pretpostavljenim. Moramo biti dio sistema. Moramo čuvati našu Bosnu i Hercegovinu i razvijati taj pluralni sistem. Svaka je stranka važna, a ne trebamo raditi nekakvih šićara interesa i dunjalučkih dobitaka. Mi se možemo razići po nekom pitanju, ali mora postojati kompromis, mora postojati dogovor, mora biti aksiom oko nekih temeljnih pitanja.

Kada su Bošnjaci u pitanju, kada je u pitanju opstojnost Bosne i Hercegovine, Islamske zajednice, naših vrijednosti i vjerskih i nacionalnih vrijednosti — trajne vrijednosti na kojima počiva naš identitet — ashabi su se upravo tako ponašali. Naravno da su oni imali svoje viđenje ko treba naslijediti Poslanika. Bilo je onih pristalica da neko treba biti halifa, neki su vodili Abdurrahman ibn Awf, neki Ebu Bekr, neki Omer. Bili su Medinelije i Mekelije, Ensarije i Muhadžire. Ali to su bila samo ljudska promišljanja na glasu, jer su oni što su mislili, to su javno i rekli. Nije bilo straha, gledali su da nikoga ne povrijede. Demokratskim putem, većina ashaba je bila za to da bude Ebu Bekr es-Siddik.

Izbor Ebu Bekra kao prvog halifa

Ebu Bekr je bio prvi punoljetni muškarac u islamu, čovjek koji je dao sav svoj imetak u službu islama. Ashabi su odredili da on sa Poslanikom učini hidžu. Bio je njegov punac — dao mu je svoju kćerku Aišu, radijallahu anha, za suprugu. Mijenjao ga je u mihrabu kada je Poslanik bio bolestan i bio je prvi emir hadža. Sve su to pokazatelji da je njega Poslanik na neki način pripremao za vrijeme nakon hadža. To se zove prava istinska kadrovska politika. Moramo voditi računa o tim stvarima. Moramo odgajati generacije koje će naslijediti naše sljedbenike.

Nasljeđivanje vrijednosti od Poslanika

Ovo što govorite o ashabima, o smrti i kako je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nama dao više pažnje nego naš otac i majka — svaki ima svoje mjesto. Međutim,

preseljenjem Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, nekako nas asocira na preseljenje naših roditelja. Allah dž. š. da im čini dobro dok su živi, a Allah dž. š. da se smiluje onima koji su preselili. Ali preseljenjem roditelja, onda nekako mi ostajemo sami — siročadi. Ako su oni ostavili na nas dobar odgoj, onda trebamo nastaviti taj sistem i pokazati taj odgoj i te vrijednosti koje nas uči Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, svojim ashabima.

Te vrijednosti trebamo dobro čuvati, ne smijemo ih zanemarivati. Trebamo pokazati zrelost i shodno kontekstu vremena, prostora i situacije, trebamo ih primijeniti u praksi. To su ashabi fantastično radili, pogotovo četvorica prvih pravednih halifa, koji su birani većinskim glasanjem, odabirom ili šurom. Četvorica halifa nisu imali ni dvorove, ni osobnu zaštitu. Nisu bili državnici u današnjem kontekstu, nego su bili dio naroda. Kretali su se među njima, bili su izloženi kritikama i napadima.

Na kraju krajeva, od četvorice halifa, samo Ebu Bekr umro prirodnom smrću — od upale pluća. Vladao je samo dvije i po godine, ali imao je dosta problema. Morali su se suočiti sa plemenima koja su otpala od islama, koja su prekinula ugovor. Rekli su: "Muhammed je umro. Za nas više ništa ne veže za Medinu." Ebu Bekr je morao podići vojsku. Kada su ta plemena odbila plaćati zekat, his je izjava bila: "Tako mi Boga, da odbijete dati uže u bejtul-mal, u instituciju — pazite, ne njemu, ne njegovoj grupi, nego u instituciju, uže s kojim dovodite stoku — ja ću rat protiv vas povesti." Omer ga je čak upozorio: "Pa zar ne pretjeruješ, Ebu Bekre? Nije li dovoljno da klanjaju?" Nije dovoljno. "Obavljajte namaz i dijelite zekat," jer tu je odlučnost. Iako je mirniji bio i povučeniji Ebu Bekr od Omera, tu je pokazao veću snagu i agresivnost od samog Omera — agresivnost u pozitivnom smislu, da sačuva državu i sistem.

Ako sistem nestane, ako država nestane, mi biološki nestajemo. Zemlju gubimo, gubimo sistem. Zato je za nas Bošnjake jako bitno da čuvamo našu Bosnu i Bosnu i Hercegovinu, i da svakom čovjeku, našem susjedu, nemuslimanu, pružimo ruku saradnje, gdje će se poštivati svačija prava, svačija vjera i svačije vrijednosti.

Islamska zajednica kao temelj bošnjačkog identiteta

Kako objasniti današnjim muslimanima, nama Bošnjacima, pripadnicima Islamske zajednice, onima koji klanjaju, postose, bili su na hadžu, daju zekat — da život ne počinje i ne završava sa njima? Priča i govor su o instituciji, o našoj Islamskoj zajednici, koju često spominjemo kada nam zatreba. Ona je kičma Bošnjaka. Ali vrlo često tu kičmu nekako lomimo. Svako se može kritikovati. Ashabi su znali kritikovati Poslanika u onom pozitivnom smislu, propitujući neke stvari. Rejs, ulema, sve muftije — iznoseći svoje mišljenje, naravno argumentirano, moraju biti podložni kritici, pozitivnoj kritici. To je bila pravo Poslanika. Ne bi li se poboljšali, ne bi li bili bolji.

Ali naša braća i sestre moraju znati da je najvažnija institucija za biološko očuvanje, za očuvanje biološkog bića Bošnjaka, Islamska zajednica. Da je ona iznad države. I država

je važna. Mi djelujemo u državi. Mi nismo nikakva paraorganizacija i para država. Temelj Bosne i Hercegovine je Islamska zajednica. Nije samo kičma bošnjačkog identiteta — Islamska zajednica je na neki način potporni stup i same državotvornosti Bosne i Hercegovine u današnje vrijeme. Koliko generacija trudimo se da odgojimo, pomažemo potrebitim i nemoćnim, gradimo institucije i biblioteke. Pripremamo se i tako dalje — Islamska zajednica je bila, ostaće i biće, ako Bog da, još jača.

Ali poruka braći i sestrama koji su odmakli od Islamske zajednice: možete pozitivno, argumentirano kritikovati, ali nemojte nikad napuštati Islamsku zajednicu, jer tu da znate da je šejtan vas nadvladao. Ovo nije odlazak od teme — to je u kontekstu slijeđenja Poslanika. Poslanik je jako insistirao na čuvanju institucija, na džemata. Džemat je temelj, to je uže, to je naša najvažnija institucija — saf, džemat, odnosno Islamska zajednica. Naravno, koja ne smije biti klerikalna, nego mora biti narodska. Mora biti narodska. Mora se spustiti među narod i biti dio naroda.

Problemi prve generacije halifa

Prvi halife su se suočili sa mnogo problema u očuvanju mlade medinske države. Država je narastala. Za vrijeme Omera, radijallahu anhu, se teritorij uvećao za deset puta. Osvojena je Sirija, osvojena je Palestina, osvojeni su dijelovi sjeverne Afrike. Osvajanja se završiti za vrijeme Osmana i hazreti Alije, radijallahu anhum. Osvojena je moćna Perzija. Evo, prilikom kopanja hendeka, kada je Poslanik rekao: "Ne bojim se ja za vas siromaštva, iskušenja. Ja se za vas bojim da vam se dunjaluk ne otvori, subhanallah." I onda dolaze problemi. Kada muslimani dolaze u doticaj sa bogatstvom, sa dunjalučkim šehevatom i ljepotama, onda se na neki način iman slabi. Neću reći da je doveden u pitanje, nego se vehn uvlači.

Balans između ahiretskih i dunjalučkih ciljeva

Muslimani su često u iskušenju kako napraviti balans između ahiretskih ciljeva i dunjalučkih ciljeva — to je jedno teško umijeće. Četvorica halifa su uspjeli održati taj balans, ali nažalost, Umejadi i Abasidi koji su došli kasnije nisu. Iako su ojačali muslimansku državu, oni su počeli birati vlast tako što se vlast prenosila sa oca na sina. Odmakli su se od naroda i počeli živjeti raskošnim životom koji nije imao veze sa slijeđenjem sunneta Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Ali oni su bili samo ljudi.

Allah je svaku generaciju muslimana počastio sa ulemom, sa uvaženim šejhovima koji su bili mudžeddidi svoje vjere. Nadamo se da u našem vremenu imamo svoje mudžeddide i da će svaka generacija do kijametskog dana imati, ako Bog da. Poenta je da budemo dosljedni sljedbenici Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i da sebi postavljamo ahiretske ciljeve, a ne dunjalučke.

Ashabi nakon preseljenja Poslanika

Emocije proizlaze kada čujemo priču o emotivnom rastanku Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, sa svojim ashabima i sa ovim svijetom kroz preseljenje. To je bio veliki izazov za ashabe — bol, tuga, iskušenje — ali i jaka svijest da se mora ići dalje. Pravedni halife su uspjeli održati emanet koji im je dao Poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, i nastaviti ga razvijati.

Objava je bila završena, imali su Kur'an, imali su sunnet, i oni su se najbolje toga držali. Oni su nam ostavili primjer u vjerskoj praksi. Mi slijedimo Poslanika kroz njegove časne ashabe koji su svom Poslaniku imali živi primjer realizacije kur'anskih imperativa.

Očuvanje životopisa Poslanika

Poslanikovo tijelo je prisutno u Medini, što govori da je svaki aspekt njegova života vjerno praćen i zapisan. Sa njegovim životopisom se nije dogodilo ono što se dogodilo sa životopisima prijašnjih Poslanika — nije izgubljena autentičnost kroz vrijeme. Sve je vjerno zapisano i zapamćeno.

To je snaga koja daje muslimanima pravo da kažu da je islam jedino autentično sačuvana vjera, u potpunosti. Ne samo objava, nego i objašnjenje — i Kur'an i njegov sunnet. Danas, hvala Allahu, imamo dostupne poznate zbirke hadisa, čak prevedene i na bosanski jezik. Na nama je samo da ih čitamo, da ih iščitavamo, da slušamo njihove komentare kako bi što bolje razumjeli našu vjeru i u praksi je primijenili. To je doista blagodat nad blagodatima.

Salavate na Poslanika

Postoji izreka Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da mu Allah vraća dušu u trenutku kada mu vjernici šalju salavate i selame, i on odgovara na salavate i selame — subhanallah. Na svakom namazu učimo salavate na Poslanika i na Ibrahima. To nije samo običaj — to je imperativ, farz iz sure Ahzab, da stalno blagosiljamo našega Poslanika. To je određeni vid ibadeta, i na taj način zavrjeđujemo Allahovu milost i oprost za naše grijehe.

Na taj način tražimo šefa na Sudnjem danu i da budemo pod zastavom Poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, što će biti onaj kur'anski uspjeh, jer će oni koji budu čvrsto vjerovali i Allaha se bojali postići što budu željeli. Naša želja je da budemo u društvu Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kod njegova izvora Havda, ako Bog da, na Sudnjem danu s njim i s njegovim ashabima.

Jedan opis Dženneta je posebno značajan: dok Kur'an navodi da imaju raznorazno voće, dvorove ispod kojih rijeke teku, i hurije krupnih očiju, ipak se ljepota Dženneta može opisati sa jednom riječju: "U njemu je Muhammed." To je milost svjetovima.

Muhammed kao najutjecajnija ličnost

Mnogi nemuslimani, objektivno izučavajući njegov životopis bez emocija, postavili su ga kao najutjecajniju ličnost u povijesti čovječanstva otkako se povijest piše. Za kršćane je Isa alejhi selam značajan na način kako oni shvaćaju Isa alejhi selama, što je za nas muslimane neprihvatljivo. Isa alejhi selam je Allahov poslanik, i mi ga volimo kao i Muhammeda, sallallahu alejhi selam, ali mu ne pridajemo božanske karakteristike. Slično vrijedi za Musu alejhi selama, Ibrahima alejhi selama i druge vođe u povijesti čovječanstva.

Muhammed, sallallahu alejhi selam, je bila anonimna ličnost, osoba koja dolazi iz pustinje, iz oskudnih uvjeta života. Za 23 godine svoje poslaničke misije, Muhammed, sallallahu alejhi selam, je snagom ideje — ideje da su svi, preko islamskog učenja, stvoren od strane Gospodara svjetova od zemlje, stvoren od Adema i Have, da su svi braća i sestre bez obzira na boju — crni, bijeli, žuti — od Adema alejhi selama do zadnjega čovjeka.

Sloboda izbora i Božja milost

Imamo slobodu i mogućnost izbora, ali Gospodar svjetova iz svoje milosti prema nama slao je svoje odabranike, svoje poslanike, da nam pokažu put svjetla, put spasa, put mira, put sigurnosti. Kada su ti poslanici završili, Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, je bio posljednji.

Allah kaže u Kur'anu: "Muhammede, tebe smo poslali kao milost, kao milost svjetovima, kao onoga koji upućuje, kao onaj obznanjuje, kao onaj koji donosi radosne vijesti, ali kao onaj upozorava — upozorava one koji odbiju povjerovati u jednoga Boga, u Sudnji dan, slijediti njegov put." Jer nema spasenja, niko se ne može spasiti na ahiretu ako ne bude slijedio Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem.

Zato se kaže da bez istinskog slijeđenja Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, ništa ne garantira spasenje — niti će pomoći muslimansko ime, niti povremeno klanjanje, niti zakoljavanje kurbana. Ako istinski, cjelokupnim svojim bićem, nismo slijedili Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, nema spasenja.

Odgovori na temeljna životna pitanja

A upravo odnos koji trebam imati prema mom Gospodaru naučio me je moj Poslanik. Moj Poslanik me je naučio zašto sam ja stvoren, ko sam ja, zašto ja živim i šta će biti nakon smrti — to su temeljna, ključna životna pitanja. Mogu živjeti sto godina, može biti čitav život, ali su ta pitanja životna i vječna.

Moji roditelji me čine, ali ja ću u zemlju sam. Niti idu moji roditelji sa mnom, niti moja supruga, niti moja djeca, niti moji prijatelji. Samo ja i moja djela. Šta onda daje odgovor na ta pitanja? Odgovor daje Poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem.

Zato ga muslimani vole više nego sami sebe, nego svoje roditelje, svoj imetak, svoje porodice.

Poslanik kaže: "Niko od vas neće biti vjernik dok mu ja ne budem draži od njega samoga, njegovih roditelja, njegove supruge, imetka i djece." Nije to on iz svojih egoističkih principa tražio — ne uklapa se u njegov način života. Nije rekao "Ja sam Muhammed, Božiji poslanik, pa vi mene morate voljeti." Nego je to činio radi objave, radi ljubavi prema Gospodaru, radi nas, na kraju krajnje.

Allah upućuje put

Allah nas upozorava u suri Ali Imran: "Reci, Muhammede, ako Allaha volite, mene, Muhammeda, slijedite, pa će Allah vas zavoljeti i oprostiti vam grijehе. Allah je onaj koji puno prašta, On je milostivi." Ajet iz sure Ahzab kaže da mi u Poslaniku imamo najljepši uzor za svaki aspekt ljudskog življenja na ovome svijetu.

Taj uzor vrijedi i za rat, i za mir, i za radost, i za tugu, i za uspjeh, i za neuspjeh, i za život, i za smrt, i za ovaj svijet, i za budući svijet. Zato ga sljedbenici islama, oni koji su svojim bićem shvatili poruku i sunnet, vole Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kao svojeg životnog učitelja više nego sami sebe.

Sunnet kao živi primjer

Sunnet je živ, bio i ostao. Mi sada imamo živi primjer na koji način da obožavamo Allaha, na koji način da Mu se pokoravamo, kako da se odnosimo prema Stvoritelju nebesa, ali kako da se odnosimo jedni prema drugima. Imamo tu vertikalu i imamo definiranu i uređenu tu horizontalu.

Poslanik je bio siročе, bio je roditelj, bio je prijatelj, bio je poštени trgovac, bio je pregovarač, bio je sudija, bio je državnik, bio je vojskovođa, ali iznad svega bio je Allahov rob i odabrani Allahov poslanik. Nijednog aspekta ljudskog životnog nema a da nam Poslanik osobno nije pokazao.

On je od sedmero djece šestoro osobno ukopao — doživljavao je poraze i pobjede, učestvovao je u bitkama, bio je ranjavan, preživljavao je nekoliko puta pokušaje ubojstva. Ali je znao i uživati sa svojim suprugama, volio je svoga Gospodara iznad svega, ali svakom čovjeku davao šansu. Za njega je praznik, svečanost bila kad bi neko došao i izgovorio šehadet — ne zato što će dobiti nove sljedbenike, nego zato što se taj čovjek spasio.

Božja uputa i opomene

Gospodar svjetova u Kur'anu kaže Muhammetu: "Ti, Muhammede, nemaš nikakvog uputstva. Tvoje je šta? Da opominješ, tvoje je da upozoravaš, a Allah je onaj koji upućuje na pravi put." Ta vjera, ta uputa nikada se silom ne može nametnuti.

To nam je primjer Poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem. Kada je ljudima koji su mu smjerali najveće zlo, koji su ga u više navrata pokušali ubiti, koji su ga vrijeđali, tukli, omalovažavali, on njima sve oprašta samo zato što su šehadet izgovorili. To je veličina poslanička. To je dokaz da je on milost svjetovima.

Blago onome koji to shvati, a još više je blago onome koji svoj život uredi po sunnetu Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Ja se zahvaljujem Televiziji 5 na povjerenju koje su mi ukazali da govorim o najvažnijim aspektima knjige koju sam naslovio "Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Poslanik čovječanstvu."

Knjiga za muslimane i nemuslimane

U knjizi sam izbjegavao određene detalje, prepuštajući čitateljima da istražuju u drugim sira. Hvala Gospodaru svjetova, mi imamo puno napisanih sira i prevedenih sa arapskog i sa drugih jezika, sada dostupnih na bosanskom jeziku. Tu knjiga nisam pisao samo muslimanima — pisao sam je i nemuslimanima, kako bi im dočarao razloge naše dubinske ljubavi prema Allahovom miljeniku i posljednjem poslaniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem.

Molim Allaha, dželešanu, da ovaj serijal bude od koristi našim gledaocima, da bude od koristi nama prvenstveno i onim ljudima koji će, ako Bog da, ovo gledati kasnijim generacijama.

Odgovornost u slijeđenju Poslanika

Ono što mogu ja i na neki način, evo, ako smijem dati sebi za pravo da kažem da je naš zajednički trud možda da budemo iz svega toga postanemo više odgovorni — odgovorni u slijeđenju Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i u odnosu prema drugim ljudima.

Zahvala učesnicima i ekipi

Nadam se da će naši razgovori biti od koristi. Ja se ljudski zahvaljujem vama, imame efendija, da vas Allah nagradi. Ovo ste sjajno vodili — dvadeset i tri emisije, dvadeset i tri naša susreta. Naravno, zahvaljujemo se i ovim momcima koji nisu ovdje u eteru, ali Allah, dželešanu, da ih nagradi. Oni rade odličan posao, i ja molim Gospodara svjetova da im podari snage i mudrosti da ovako i dalje nastave, ako Bog da, i da Televizija 5 razvija ove projekte.

Želje za budućnost serije

Imamo mi, hvala Allahu, danas uleme, imamo hafiza, alima koji imaju šta reći. Evo, da Gospodar svjetova bude zadovoljan sa ovim našim projektom, da bude od koristi i za sadašnje generacije i buduće, ako Bog da, generacije. Ako Bog da, da se nađemo svi,

inšallah, na Sudnjem danu pod zastavom Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Amin, ako Bog da.

Hvala vam, profesore, još jednom. Evo, uzeli ste mi priliku da se i ja zahvalim ekipi. Preduhitrili ste me da vas Allah, dželešānuhu, nagradi — vas i njih koji su, evo, vrijedno rade na svemu što nam uspijevamo da se to prenese na ovaj zapis i na ekrane naših gledalaca, svih onih koji budu gledali ovo kasnije.

Završne poruke

Poštovani gledaoci, evo, kako ste čuli, došli smo do kraja našeg serijala „Poslanik čovječanstvu“. Molim Allaha, dželešānuhu, da On nam bude uzor — nama i našoj djeci — da se, ako Bog da, ponosimo s nama na Sudnjem danu, da se mi ponosimo svojom djecom i oni nama, a da se ne zasjetimo, ne daj Bože, jedni drugih.

Molim Allaha, dželešānuhu, da nas sjedini u Džennetu do sljedećih, ako Bog da, projekata.

Ve selamu alejkum ve rahmetullahi ve berekatuhu.

[Qur'an 3:144](#)

[Qur'an 21:34](#)

[Qur'an 3:31](#)

[Qur'an 33:56](#)

[#Smrt Poslanika Muhammeda](#) □

[#Ashabi i njihova uloga nakon Poslanika](#)

[#Pravedni halife i očuvanje emaneta](#)

[#Islamska zajednica i bošnjački identitet](#)

[#Sunnah kao životni uzor](#)

[#Balans između ahiretskih i dunjalučkih ciljeva](#)

[#Institucije i džemat u islamu](#)